

**Міжнародні науково-практичні інтернет-конференції
юридичного та історичного спрямування**

Актуальні дослідження правової та історичної науки

Випуск 6

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

www.lex-line.com.ua
Юридична лінія

17 жовтня 2018 р.

**УКРАЇНА
Тернопіль
2018**

показників, полягає в зіставленні економічних показників з чинниками зовнішнього середовища, в якому функціонує певне підприємство. Дієвий метод скорегованих показників може бути використаний при порівнянні цін, тарифів, по яких реалізуються товари з середньо ринковими.

Отже, зважаючи на стрімкий розвиток економічних відносин та шахрайства, можемо стверджувати, що сьогодні науковцями та практиками сформовано низку методів, які дозволяють виявити фінансові махінації. Однак, лише комплексне їх використання із залученням принципів системного підходу, забезпечує належний ефект і дає можливість не лише виявляти, а й прогнозувати шахрайство у фінансовій сфері.

Література:

1. Андреева И. Ищите необыкновенное в обыкновенном. *БОСС*. 2002. № 8. URL: <https://www.cfin.ru/press/boss/2002-08/25.shtml>
2. Коттке К. «Грязные» деньги – что это такое?: Справочник по налоговому законодательству в области «грязных» денег. Москва: изд-во «Дело и Сервис», 1998. 466 с.
3. Старушкевич А. В. Можливості використання методу факторного аналізу при розслідуванні злочинів у сфері економічної діяльності. *Інноваційні напрями вдосконалення правового захисту в Україні*: матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Тернопіль, 3 черв. 2010 р.). Тернопіль: Юридична лінія, 2010. С. 72-73. URL: http://www.lex-line.com.ua/?language=ru&go=full_article&id=816.

Науковий керівник: Старушкевич Анатолій Володимирович, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри фінансових розслідувань факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Національного університету державної фіскальної служби України

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ РЕСПУБЛІКИ САН-МАРИНО

Шпіляревич Вікторія Вікторівна

кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

У різних державах світу законодавче регулювання заходів кримінально-правового характеру є неоднаковим. Це пояснюється тим, що

розробка чи вдосконалення кримінального законодавства конкретної держави здійснюється з урахуванням особливостей власної правової системи та моделі кримінально-правового впливу. Так, згідно положень Кримінального кодексу Республіки Сан-Марино (далі – КК Республіки Сан-Марино) від 25 лютого 1974 року усі заходи кримінально-правового характеру поділяються на [1]:

1) заходи покарання (Книга перша. Розділ 5. Глава I, ст. 80): тюремне ув'язнення; позбавлення прав (позбавлення виборчих прав, позбавлення політичних прав, заборона на професію; втрата батьківського верховенства, втрата повноважень опікуна чи піклувальника, втрата права складати заповіт; втрата права на отримання повноважень чи на державну ліцензію і втрата прав, які випливають із останніх(ст. 82)); арешт; грошовий штраф; поденний штраф (штраф, сума якого підлягає сплаті, встановлюється законом з посиланням на число (кількість) днів в межах між мінімумом і максимумом, тобто в кожному конкретному випадку суддя повинен визначити суму грошей, що відповідає одному штрафному дню, на підставі якої засуджений може щодня економити кошти, ведучи належний спосіб життя і виконуючи зобов'язання по утриманню сім'ї (ст. 85)); судовий осуд (офіційне попередження у залі судового засідання особі, яка вчинила відповідне кримінальне правопорушення з урахуванням його значущості (ст. 86).

2) заходи безпеки (Книга перша. Розділ 5. Глава V);

3) опублікування обвинувального вироку (Книга перша. Розділ 6, ст. 141);

4) конфіскація (Книга перша. Розділ 6, ст. 147).

Що стосується заходів безпеки, передбачених Книгою першою. Розділом 5. Главою V КК Республіки Сан-Марино від 25 лютого 1974 року, то законодавець передбачає два їх різновиди [1]:

1. Заходи безпеки, пов'язані із затриманням особи (ч. 1 ст. 121):

а) судова психіатрична лікарня;

б) закрита лікарня;

в) спеціальна школа-інтернат;

г) виправно-трудова установа або сільськогосподарська колонія.

2. Заходи безпеки, не пов'язані із затриманням особи (ч. 2 ст. 121):

а) нагляд за особами, які становлять небезпеку;

б) висилка іноземця.

А зараз більш детально про правову природу зазначених вище заходів безпеки.

1. Заходи безпеки, пов'язані із затриманням особи.

а) судова психіатрична лікарня (ст. 122) – є спеціальним заходом безпеки, передбачений КК Республіки Сан-Марино від 25 лютого

1974 року, який застосовується до осіб молодшого або старшого віку, що становлять небезпеку та визнані у встановленому законом порядку невинними у зв'язку з наявністю у них недоумства.

б) закрита лікарня (ст. 123) – є спеціальним заходом безпеки, передбачений КК Республіки Сан-Марино від 25 лютого 1974 року, який застосовується до осіб, що становлять небезпеку та визнані у встановленому законом порядку частково невинними у зв'язку з наявністю у них недоумства.

в) спеціальна школа-інтернат (ст. 124) – є спеціальним заходом безпеки, передбачений КК Республіки Сан-Марино від 25 лютого 1974 року, який застосовується до обвинувачених неповнолітніх у віці до вісімнадцяти років, що становлять небезпеку, або не підлягають обвинуваченню в силу різних причин чи недоумства. Варто зауважити, що у разі, коли зазначений вище захід безпеки повинен бути виконаний повністю або частково після досягнення особою двадцяти одного року, суддя може замінити його на нагляд.

г) виправно-трудова установа або сільськогосподарська колонія (ст. 125) – це різновид заходу безпеки, передбачений КК Республіки Сан-Марино від 25 лютого 1974 року, який застосовується судом до особи у разі вчинення нею:

- 1) звичайних умисних злочинів;
- 2) злочинів, пов'язаних професійною діяльністю;
- 3) конституційних умисних злочинів.

Крім того, зазначений вище кримінально-правовий захід безпеки суддя може застосувати й до інших осіб, які становлять небезпеку.

2. Заходи безпеки, не пов'язані із затриманням особи.

а) нагляд за особами, які становлять небезпеку (ст. 126) – це різновид заходу безпеки, передбаченого КК Республіки Сан-Марино від 25 лютого 1974 року, який застосовується з метою не допустити останніми повторного вчинення кримінального правопорушення і сприяти їх залученню до нормального суспільного життя. У разі застосування судом до особи, яка становить небезпеку, зазначеного вище кримінально-правового заходу безпеки, на неї покладаються конкретні обов'язки, контроль за виконанням яких здійснюється спеціально уповноваженими на те органами.

б) висилка іноземця (ст. 127) – це різновид заходу безпеки, передбаченого КК Республіки Сан-Марино від 25 лютого 1974 року, який застосовується до іноземця виключно у разі вчинення ним відповідних злочинів на території Республіки і полягає у його висилці за межі території Республіки Сан-Марино. Більше того, якщо буде констатовано, що іноземець потребує поміщення в судову психіатричну лікарню або закриту лікарню, то в такому випадку він передається в руки іноземної

держави з метою застосування до нього відповідних кримінально-правових заходів безпеки.

Аналізуючи інститут заходів безпеки, регламентованих КК Республіки Сан-Марино від 25 лютого 1974 року, не можна не звернути увагу на те, що останні застосовуються виключно до тих осіб, які становлять небезпеку. Однак у Загальній частині цього ж Кодексу закріплено доволі незвичне для світової практики поняття «кримінальна небезпека». Зокрема, ст. 11 зазначеного вище Кодексу визначає: «особа вважається кримінально небезпечною, навіть коли вона не підлягає обвинуваченню й покаранню, у випадку, якщо вона раніше вчинила умисний злочин або низку діянь, передбачених ст. ст. 26, 28 і 29 КК, і суддя вважає, що така особа може вчинити нові діяння, передбачені в кримінальному законодавстві Республіки Сан-Марино як умисні злочини» [1; 2, с. 31]. Водночас «кримінальна небезпека» особи встановлюється тільки судом, з обов'язковим урахуванням таких обставин, як [1; 2, с. 38, 39]:

а) тяжкість вчиненого злочину: наявність ознак обману, хитрощів, властивих особі, мотивів злочину, попереднього способу життя, співучасті, способу вчинення злочину, значущості суспільно небезпечної шкоди і небезпеки, наявність ознак жорстокості до людини тощо (ст. 88 КК);

б) вчинення злочину під час ухилення від виконання вироку суду, винесеного за попередній злочин, або, навпаки, зважаючи на те, що до винесення вироку особа добровільно з'явилася до суду, зізналася у вчиненні злочину та повністю відшкодувала заподіяну шкоду (ст. 89 КК).

Крім того, законом про кримінальну відповідальність Республіки Сан-Марино від 25 лютого 1974 року (ст. 13) регламентуються умови, за наявності яких особа однозначно вважається такою, що становить небезпеку [1]:

1) у разі засудження її за злочини, визнані як такі, що пов'язані з професією (особа живе за засоби, отримані в результаті злочинної діяльності), або за конституційні злочини (особа вчинила умисний злочин проти життя, особистої недоторканності й сексуальної свободи, коли жорстокість мотиву вчинення злочину або легковажність мотивів указують на відсутність основних моральних якостей, властивих людству);

2) у разі засудження її за умисні злочини, які були вчинені злочинною організацією, пов'язані з торгівлею людьми, що супроводжуються викраденням людей;

3) у разі засудження її зі зменшенням покарання через слабоумство або хронічну інтоксикацію алкоголем або наркотичними засобами, з обмеженням здатності усвідомлювати значення своїх дій та

волевиявлення, якщо за вчинений умисний злочин передбачається тюремне ув'язнення;

4) у разі неможливості застосовувати до неї кримінальне покарання внаслідок її слабоумства або хронічної інтоксикації алкоголем або наркотичними засобами, якщо вона звільняється від відповідальності за умисні злочини, які караються за законом тюремним ув'язненням.

Усі заходи безпеки, передбачені КК Республіки Сан-Марино від 25 лютого 1974 року, можуть застосовуватися судом до особи, яка становить небезпеку, самотійно або у поєднанні із заходами покарання (наприклад, поряд із позбавленням прав, грошовим чи поденним штрафом тощо). При цьому, згідно положень ч. 1 ст. 134 КК Республіки Сан-Марино від 25 лютого 1974 року, якщо розглядається можливість застосування декількох заходів безпеки до однієї і тієї ж особи, суддя застосовує той захід безпеки, який вважає найбільш доцільним та ефективним [1].

Після закінчення мінімального терміну, застосовуваного до особи відповідного заходу безпеки, суддя зобов'язаний прийняти рішення про необхідність перевірити у неї наявність чи відсутність небезпеки для того, щоб вирішити питання про доцільність продовження застосування цього ж кримінально-правового заходу безпеки чи припинення його застосування (ст. 132) [1].

Таким чином, підводячи підсумки з усього вище наведеного, слід зазначити, що основним завданням реалізації заходів безпеки, передбачених кримінальним законодавством Республіки Сан-Марино від 25 лютого 1974 року, є забезпечення ефективного кримінально-правового впливу на злочинність та досягнення тих цілей, які стоять перед кримінально-правовою політикою відповідної держави.

Література:

1. Уголовный кодекс Республики Сан-Марино от 25 февраля 1974 года. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1253084&subID=100116531,100116532,100116543,100116988#text>.
2. Уголовный кодекс Республики Сан-Марино / науч. ред. С. В. Максимова; пер. с итал. В. Г. Максимова. – СПб.: Юридический центр Пресс, 2002. – 253 с.